

Sygn. akt I ACa 225/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik (spr.)
Sędziowie:	SSA Jerzy Bess SSA Sławomir Jamróg
Protokolant:	st.sekr.sądowy Barbara Piaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa H. C.

przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego dla Krakowa Podgórze w Krakowie

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 4 grudnia 2012 r. sygn. akt I C 1773/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda H. C. na rzecz Skarbu Państwa- Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2.700zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;**

3. **przyznaje od Skarbu państwa-Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokat I. K. z kancelarii Adwokackiej w K. Plac (...) kwotę 3.321zł (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden złotych), w tym 621zł podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 225/13

UZASADNIENIE

H. C. w pozwie skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu dla Krakowa-Podgórze w Krakowie domagał się zasądzenia kwoty 90.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Żądanie swe opierał na twierdzeniu, że w sprawie toczącej się przez Sądem Rejonowym dla Krakowa-Podgórze w Krakowie pod sygn. I C 1191/09/P z powództwa B. C. przeciwko H. C. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – postanowienia tamtejszego Sądu sygn. I Ns 942/03/P, zasądzającego na jego rzecz kwotę 32.433,81 zł – udzielono B. C. zabezpieczenia zawieszając postępowanie

egzekucyjne prowadzone z jego wniosku przeciwko B. C. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Podgórze w Krakowie E. C. pod sygn. KMP 18/09. Powód twierdził, że poprzez wydanie tego postanowienia doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, gdyż będąc pozbawiony możliwości wyegzekwowania należności znalazł się w trudnej sytuacji finansowej, stał się osobą bezdomną oraz pozbawiony został możliwości leczenia, przez co doznał uszczerbku na zdrowiu.

Pozwany zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu i zarzucił, że żadna z przesłanek z art. 417¹ § 2 k.p.c. nie została zrealizowana, powód nie zgłosił żadnych dowodów mogących wskazywać na niezgodność z prawem kwestionowanego orzeczenia ani nie przedstawił prejudykatu stwierdzającego, że doszło wobec niego do naruszenia prawa, a także nie wykazał, ażeby doszło do naruszenia jego dóbr osobistych.

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo odstępując od obciążania powoda kosztami procesu oraz przyznał pełnomocnikowi powoda z urzędu od Skarbu Państwa wynagrodzenie za udzieloną powodowi pomoc prawną.

Uzasadniając powyższy wyrok sąd I instancji nie poczynił żadnych ustaleń faktycznych. W swych rozważaniach sąd wskazał, że brak jest podstaw do stwierdzenia bezprawności działania funkcjonariuszy państwowych. W szczególności zapadłe w dniu 16 grudnia 2009 r. postanowienie zawieszające postępowanie egzekucyjne toczące się z wniosku powoda wydane zostało wobec stwierdzenia przesłanek uzasadniających udzielenie zabezpieczenia stosownie do art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c., które to przesłanki zostały prawidłowo ocenione na tle okoliczności sprawy a ocena została należycie wyrażona w uzasadnieniu orzeczenia. Brak też podstaw do stwierdzenia, aby w pozostałym zakresie zapadające w tym postępowaniu orzeczenia i podejmowane czynności rażąco naruszały prawo. W konsekwencji nie można przyjąć odpowiedzialności Skarbu Państwa za naruszenie dóbr osobistych powoda stosownie do art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. bądź za poniesioną szkodę stosownie do art. 417 § 1 k.c. Sąd wskazał też na brak podstaw do zastosowania przepisu art. 417² k.c. albowiem odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie tego przepisu ma charakter wyjątkowy, a w okolicznościach niniejszej sprawy nie można przyjąć istnienia takich wyjątkowych okoliczności. Sąd wskazał przy tym, że zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie było przyczyną złej sytuacji materialnej powoda, gdyż dłużniczka B. C. składała zasądzone na rzecz powoda świadczenia do depozytu sądowego, wobec uchylania się przez powoda od ich przyjęcia.

Wyrok powyższy zaskarżył powód w punkcie I, którym oddalono powództwo, zarzucając naruszenie art. 417 § 1 k.c. poprzez niesłuszne przyjęcie, że Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności za bezprawne działanie w sytuacji, gdy powód wykazał przesłanki odpowiedzialności, naruszenie art. 5 k.c. i art. 77 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 417² k.c. poprzez niezastosowanie wskazanych norm prawnych w sytuacji, gdy trudna sytuacja materialna i zdrowotna powoda oraz niemożność podjęcia pracy zarobkowej została stwierdzona przez sąd oraz naruszenia art. 5 k.c. poprzez nieuwzględnienie tej normy prawnej jako podstawy rozstrzygnięcia. W konkluzji powód domagał się zmiany zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest oczywiście bezzasadna.

W pierwszej kolejności zauważyć trzeba, że sąd I instancji nie poczynił jakichkolwiek ustaleń faktycznych. Ta okoliczność nie czyni jednak zasadnym ani stwierdzenia nierozpoznania istoty sprawy, ani też konieczności czynienia ustaleń przez sąd II instancji, gdyż powód nie przytoczył żadnych faktów, które mogłyby mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, a jedynie wyraził ogólnikowy osąd o naruszeniu prawa.

Powód nie wskazał żadnych przyczyn, dla których jego zdaniem postanowienie zawieszające postępowanie egzekucyjne miałyby być sprzeczne z prawem, a jedynie stawiał nieoparte żadnymi faktami zarzuty, że sędzia dopuścił się złamania prawa, a tym samym czynów karalnych. W dalszym toku postępowania twierdził, że zawieszenie postępowania egzekucyjnego może nastąpić tylko za pisemną zgodą poszkodowanego. Te sformułowania, pochodzące od samego powoda, nie wymagały bliższych rozważań, gdyż są oczywiście sprzeczne z wynikającymi z art. 730¹ k.p.c. przesłankami zabezpieczenia roszczenia, zaś ogólnikowe pomawianie o naruszenie prawa i popełnienie przestępstwa, bez wskazania faktów mogących dawać podstawy do takich ocen, jest pozbawione znaczenia.

Po ustanowieniu dla powoda adwokata z urzędu, jego pełnomocnik nie próbował nawet wskazywać, na czym miałyby polegać naruszenie prawa, a jedynie odwoływał się do trudnej sytuacji powoda. W konsekwencji, skoro nie wskazano na czym miałyby polegać bezprawność działania sądu, podniesienie w apelacji zarzutu naruszenia art. 417 § 1 k.c. i twierdzenie, że powód wykazał przesłanki przedmiotowej odpowiedzialności jest oczywiście bezzasadne. Co charakterystyczne, apelacja nawet nie próbuje wykazać jakie to przesłanki i w jaki sposób powód wykazał. Z tej też przyczyny oczywiście bezzasadne jest odwoływanie się do art. 77 ust. 1 Konstytucji, skoro przepis ten stanowi o prawie do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej.

Zarzut naruszenia art. 5 k.c. jest bezzasadny, gdyż przepis ten nie może stanowić podstawy dochodzenia roszczeń, a tylko ogranicza osoby, którym służą prawa podmiotowe, w korzystaniu z nich.

Bezzasadny jest też zarzut naruszenia art. 417² k.c. Przede wszystkim powiązanie tego przepisu z art. 77 ust. 1 Konstytucji jest oczywistym błędem. Art. 77 ust. 1 Konstytucji stanowi o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną niezgodnym z prawem działaniem organu władzy publicznej, zaś art. 417² k.c. o możliwości naprawienia szkody w sytuacji, gdy organ władzy publicznej działał zgodnie z prawem, a zatem sytuacji nieobjętej hipotezą powołanej normy konstytucyjnej. Dla zastosowania art. 417² k.c. koniecznym jest jednak związek przyczynowy pomiędzy działaniem organu władzy publicznej a szkodą. Powód nie wykazał, ażeby taki związek zachodził i nie zakwestionował powołanego w uzasadnieniu postanowienia sądu I instancji faktu, że przesłanką zabezpieczenia powództwa przeciwegzekucyjnego przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego był fakt składania przez dłużniczkę do depozytu sądowego świadczeń od niej zasądzonych wobec uchylania się od ich przyjmowania przez powoda. Ta okoliczność wyklucza związek pomiędzy wydaniem postanowienia o zabezpieczeniu a sytuacją, w której znalazł się powód i eliminuje możliwość zastosowania powołanego przepisu.

Z powyższych przyczyn apelacja jest bezzasadna i na podstawie art. 385 k.p.c. podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny rozważał ewentualność zastosowania art. 102 k.p.c., ale nie znalazł do tego podstaw. Sama trudna sytuacja materialna powoda nie może być uznana za szczególną okoliczność uzasadniającą odstępianie od obciążania go kosztami procesu w sytuacji, gdy zachodzi oczywisty brak podstaw zgłoszonego roszczenia, a powód nie próbował nawet przytoczyć jakichkolwiek faktów mogących na zasadność jego żądania wskazywać, ograniczając się do ogólnikowych zarzutów naruszenia prawa i popełnienia przestępstwa. W konsekwencji o kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i art. 99 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze przyznając je w wysokości wynikającej z przepisów § 19 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 pkt 2 oraz § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.